

А.О. Борисова, канд. психол. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

А.О. Колесник, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

І.В. Удовенко, канд. філол. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

Новрузов Айдін Новруз-огли, офіційник представник Центру міжнародної освіти МОН України в Азербайджані та Туреччині

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ BLENDED LEARNING ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Сьогодні неможливо уявити сучасний світ, тісно зв'язаний воедино процесами глобалізації, без активного використання іноземних мов – важливого компонента інтеграційних процесів у сфері економічного, політичного та культурного зближення народів світу. Глобальні міграційні процеси сприяють стрімкому розвитку інтернаціоналізації, що призводить до різкого стрибка у використанні інформаційно-комунікативних технологій у процесі опанування студентами іноземних мов. У свою чергу, підвищена мотивація студентів до вивчення іноземних мов стимулює викладачів шукати та розробляти передові, ефективні методи навчання студентів іноземним мовам з використанням сучасних інтерактивних технологій.

Сучасний викладач іноземної мови повинен не тільки виступати в ролі новатора, який на достатньому рівні володіє технологічними знаннями та є посередником, який долучає студентів до культури, історії, традицій країни, мову якої вони вивчають; бути професіоналом, який власноруч інтегрує мультимедійні контенти в освітній процес. На допомогу викладачеві приходять так зване змішане навчання (*blended learning*), яке поєднує традиційні методи викладання іноземних мов в аудиторії з сучасними технологіями комп'ютерного та дистанційного навчання, орієнтованого на веб-простір.

Застосування технологій змішаного навчання має на увазі роботу у сучасній аудиторії, яка оснащена мультимедійним обладнанням та з'єднана з мережею Інтернет. При цьому обов'язковою умовою є фізична присутність в аудиторії викладача, який є для студентів компетентним помічником, консультантом і модератором на шляху до світу знань. Перед викладачем постає завдання навчити своїх учнів формувати у себе потребу самостійно напрацьовувати навички володіння іноземною мовою.

Тривалий час не було чітко визначено поняття *blended learning*. У 2005 році професор К.Дж. Бонк у своїй роботі «Довідник змішаного навчання» (*The Handbook of Blended Learning: Global Perspectives*,

Local Designs) визначив blended learning як «систему такого змішаного навчання, яке поєднує у собі традиційне навчання «обличчям до обличчя» (face-to-face) з технологією, опосередкованою застосуванням комп'ютерів».

Навчальна технологія blended learning розглядається як форма навчальної програми з чітко визначеними складовими, найважливішими з яких є:

- аудиторні заняття, які проводить викладач-модератор;
- доступність у мережі Інтернет навчальних матеріалів з необхідними інструкціями до них;
- самостійне вивчення студентами викладених у мережу навчальних матеріалів незалежно від інших учасників групи;
- регулярний обмін інформацією у мережі Інтернет у форматі «студент–студент», «студент–група», «студент–викладач»;
- закріплення отриманих знань за допомогою мультимедійних або усних презентацій та інших методів роботи в навчальній аудиторії;
- систематизація отриманих знань через онлайн-тестування або за допомогою інших видів поточного контролю під керівництвом викладача в аудиторії.

М.Б. Херн (США), один із дослідників технології blended learning, виділяє шість моделей змішаного навчання:

1. Face-to-Face Driver – робота в аудиторії за участю викладача.
2. Rotation (ротація) – чергування занять у навчальних аудиторіях із самостійною роботою в мережі Інтернет.
3. Flex (гнучкий графік) – робота face-to-face в аудиторії проходить за вимогою, а в основному викладач і студенти взаємодіють віддалено.
4. Online Lab (онлайн-лабораторія) – заняття проводяться в спеціально обладнаних мультимедійних інтерактивних аудиторіях під наглядом викладача-консультанта.
5. Self-Blend – самостійна робота онлайн, за обраними студентами дисциплінами;
6. Online Driver – проводяться переважно онлайн-заняття.

Дуже цікавою, на наш погляд, є робота у «перевернутому класі» (flipped classroom), що є варіантом змішаного навчання. Робота, яка зазвичай проводиться в аудиторії (пояснення нового матеріалу, читання лекції), в «перевернутому класі» виконується самостійно в онлайн-режимі. А те, що традиційно виконується як домашня робота (наприклад, написання есе або виконання вправ) переноситься в аудиторію для повноцінного засвоєння і закріплення матеріалу. Таким чином у студентів крок за кроком формується здатність до самостійного навчання, розвиваються когнітивні навички, креативність.